

โครงการบริการวิชาการรับใช้สังคม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

โครงการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจาง ในพื้นที่เทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอกระทุ่ม จังหวัดภูเก็ต

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคนิคการแพทย์ หลักสูตรนานาชาติ สำนักวิชาสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นำโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียัน สุชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านโลหิตวิทยา คณาจารย์ และนักศึกษา ได้จัดทำโครงการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจาง ในพื้นที่เทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอกระทุ่ม มุ่งเน้นการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจางกับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น แรงงานต่างด้าว และผู้ด้อยโอกาส เพื่อหาอุบัติการณ์ของภาวะโลหิตจาง ให้ความรู้ด้านโภชนาการ สนับสนุนและยกระดับการควบคุมและป้องกันภาวะโลหิตจาง โดยมีการสร้างความร่วมมือและส่งต่อข้อมูลกับกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองป่าตอง ฝ่ายสาธารณสุขปฐมภูมิ ที่มีแม่ข่ายเป็นโรงพยาบาลป่าตอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนโยบายการควบคุมโรคในพื้นที่ เพื่อลดและป้องกันอัตราการป่วยจากภาวะโลหิตจาง ซึ่งเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนอย่างยั่งยืน

หัวหน้าโครงการร่วมกับกองสาธารณสุขฯ เทศบาลเมืองป่าตอง วางแผนการบริการวิชาการรับใช้สังคม โดยประเมินปัญหา ด้านสุขภาพและกำหนดปัญหาสุขภาพที่ชุมชนมีความเสี่ยง พบว่าภาวะโลหิตจางอาจเป็นปัญหาสุขภาพที่พบได้ในชุมชน เนื่องจากไม่มีการตรวจคัดกรองในประชาชนทั่วไปเป็นประจำ โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการออกสำรวจข้อมูลความเสี่ยง และการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจาง เป็นประชาชนในท้องถิ่น ผู้ด้อยโอกาส และแรงงานต่างด้าว และกำหนดพื้นที่การออกให้บริการรับใช้สังคม บริเวณพื้นที่หาดป่าตอง และชุมชนโดยรอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรียัน สุชาติ วางแผนงานและโปรแกรมร่วมกับคณาจารย์และนักศึกษา เพื่อกำหนดการออกสำรวจความเสี่ยงภาวะโลหิตจาง การให้ข้อมูลทางโภชนาการ และการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจาง การสำรวจข้อมูลในเขตชุมชน พบว่าประชากรที่ทำการสำรวจจำนวน 100 คน มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 88 คน แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.7 และเพศชาย ร้อยละ 48.3 มีโดยพบความเสี่ยงภาวะโลหิตจางร้อยละ 30.7

การตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจางและการให้ความรู้ด้านโภชนาการเพื่อป้องกันภาวะโลหิตจาง นักศึกษาและคณาจารย์ ร่วมกับ กองสาธารณสุขฯ เทศบาลเมืองป่าตอง และเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่ ทำการประเมินภาวะสุขภาพ และทำการตรวจคัดกรองภาวะโลหิตจาง โดยทำการเจาะเลือดจากเส้นเลือดดำ ของผู้เข้ารับบริการ ซึ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่น แรงงานต่างด้าว และผู้ด้อยโอกาสที่ขาดโอกาสเข้าถึงบริการพื้นฐาน ผ่านการประชาสัมพันธ์โดยกองสาธารณสุขฯ เทศบาลเมืองป่าตอง และเครือข่าย โดยทำการตรวจวิเคราะห์เลือดครบส่วน และประเมินภาวะโลหิตจาง โดยผู้เข้ารับบริการ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ผู้เข้ารับบริการได้รับความรู้เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงและความรู้ด้านโภชนาการเพื่อป้องกันภาวะโลหิตจาง จากผู้เข้ารับบริการจำนวนทั้งสิ้น 95 คน แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.47 และเพศชาย ร้อยละ 30.53 ช่วงอายุต่ำกว่า 15 ปี (วัยเด็ก) จำนวนร้อยละ 2.1 อายุ 15-59 ปี (วัยแรงงาน) ร้อยละ 75.79 และอายุ 60 ปีขึ้นไป (วัยสูงอายุ) ร้อยละ 22.10 ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบผู้มีภาวะโลหิตจาง ร้อยละ 17.89 พบในเพศหญิง มากกว่าเพศชาย แบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 82.35 และเพศชายร้อยละ 17.65

ผลการตรวจสำรวจเชิงพื้นที่และผลการตรวจทางสุขภาพที่ได้ มีการนำไปออกแบบแผนการให้ความรู้ร่วมกับกองสาธารณสุขฯ เทศบาลเมืองป่าตอง และเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่ เพื่อเพิ่มการรับรู้ข้อมูลให้แก่ประชาชนในชุมชน และการตระหนักเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันโรคในระดับครอบครัว ครอบครัวกลุ่มผู้อพยพที่เข้ามาอาศัยและทำงานในพื้นที่ และผู้ด้อยโอกาส และจะมีการเก็บข้อมูลอุบัติการณ์ของภาวะโลหิตจางต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 4 ปี มีการทบทวนแผนการสุศึกษา สุขภาวะของชุมชนทุกปี โดยอาศัยข้อมูลอุบัติการณ์เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการวางแผนการดำเนินงาน